

Cuprins

Titlul preliminar

Domeniul de reglementare al codului de procedură civilă

și principiile fundamentale ale procesului civil	(art. 1-28)	19
Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă	(art. 1-4)	19
Capitolul II. Principiile fundamentale ale procesului civil	(art. 5-23)	20
Capitolul III. Aplicarea legii de procedură civilă	(art. 24-28)	29

CARTEA I

Dispoziții generale	(art. 29-191)	33
Titlul I. Acțiunea civilă	(art. 29-40)	33
Titlul II. Participanții la procesul civil	(art. 41-93)	36
Capitolul I. Judecătorul. Incompatibilitatea	(art. 41-54)	36
Capitolul II. Părțile	(art. 55-91)	42
<i>Secțiunea 1. Folosința și exercițiul drepturilor procedurale</i>	(art. 56-58)	42
<i>Secțiunea a 2-a. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte</i>	(art. 59-60)	46
<i>Secțiunea a 3-a. Alte persoane care pot lua parte la judecată</i>	(art. 61-79)	46
§1. <i>Intervenția voluntară</i>	(art. 61-67)	46
§2. <i>Intervenția forțată</i>	(art. 68-79)	49
I. <i>Chemarea în judecată a altei persoane</i>	(art. 68-71)	49
II. <i>Chemarea în garanție</i>	(art. 72-74)	50
III. <i>Arătarea titularului dreptului</i>	(art. 75-77)	52
IV. <i>Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane</i>	(art. 78-79)	53
<i>Secțiunea a 4-a. Reprezentarea părților în judecată</i>	(art. 80-89)	54
§1. <i>Dispoziții generale</i>	(art. 80-82)	54
§2. <i>Dispoziții speciale privind reprezentarea convențională</i>	(art. 83-89)	55
<i>Secțiunea a 5-a. Asistența judiciară</i>	(art. 90-91)	58
Capitolul III. Participarea Ministerului Public în procesul civil	(art. 92-93)	59

Titlul III. Competența instanțelor judecătorești	(art. 94-147).....	60
Capitolul I. Competența materială	(art. 94-106).....	60
<i>Secțiunea 1. Competența după materie și valoare</i>	(art. 94-97).....	60
<i>Secțiunea a 2-a. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță</i>	(art. 98-106).....	65
Capitolul II. Competența teritorială	(art. 107-121).....	68
Capitolul III. Dispoziții speciale	(art. 122-128).....	75
Capitolul IV. Incidente procedurale privitoare la competența instanței	(art. 129-147).....	78
<i>Secțiunea 1. Necompetența și conflictele de competență</i>	(art. 129-137).....	78
<i>Secțiunea a 2-a. Litispendența și conexitatea</i>	(art. 138-139).....	84
<i>Secțiunea a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanței</i>	(art. 140-147).....	85
Titlul IV. Actele de procedură	(art. 148-179).....	91
Capitolul I. Forma cererilor	(art. 148-152).....	91
Capitolul II. Citarea și comunicarea actelor de procedură	(art. 153-173).....	94
Capitolul III. Nulitatea actelor de procedură	(art. 174- 179).....	108
Titlul V. Termenele procedurale	(art. 180-186).....	110
Titlul VI. Amenzi judiciare și despăgubiri	(art. 187-191).....	113
 CARTEA A II-A		
Procedura contencioasă	(art. 192-526).....	117
Titlul I. Procedura în fața primei instanțe	(art. 192-455).....	117
Capitolul I. Sesizarea instanței de judecată	(art. 192-210).....	117
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	(art. 192-193).....	117
<i>Secțiunea a 2-a. Cererea de chemare în judecată</i>	(art. 194-204).....	120
<i>Secțiunea a 3-a. Întâmpinarea</i>	(art. 205-208).....	148
<i>Secțiunea a 4-a. Cererea reconvențională</i>	(art. 209-210).....	153
Capitolul II. Judecata	(art. 211-405).....	154
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	(art. 211-236).....	154
<i>Secțiunea a 2-a. Cercetarea procesului</i>	(art. 237-388).....	165
<i>Subsecțiunea 1. Dispoziții comune</i>	(art. 237-244).....	165
<i>Subsecțiunea a 2-a. Excepțiile procesuale</i>	(art. 245-248).....	168
<i>Subsecțiunea a 3-a. Probele</i>	(art. 249-365).....	170
§1. Dispoziții generale	(art. 249-264).....	170
§2. Dovada cu înscrisuri	(art. 265-308).....	177
I. Dispoziții generale	(art. 265-268).....	177

II. Înscrișul autentic	(art. 269-271)	177
III. Înscrișul sub semnătură privată	(art. 272-281)	178
IV. Înscrișurile pe suport informatic	(art. 282-284)	182
V. Duplicatale și copiile de pe înscrișurile autentice sau sub semnătură privată	(art. 285-287)	182
VI. Înscrișurile recognitive sau reînnoitoare	(art. 288)	183
VII. Regimul altor înscrișuri	(art. 289-291)	184
VIII. Administrarea probei cu înscrișuri	(art. 292-300)	185
IX. Verificarea înscrișurilor	(art. 301-308)	188
§3. Proba cu martori	(art. 309-326)	191
I. Admisibilitatea probei cu martori	(art. 309-310)	191
II. Administrarea probei cu martori	(art. 311-326)	192
§4. Presumțiile	(art. 327-329)	198
§5. Expertiza	(art. 330-340)	199
§6. Mijloacele materiale de probă	(art. 341-344)	204
§7. Cercetarea la fața locului	(art. 345-347)	204
§8. Mărturisirea	(art. 348-358)	205
I. Admisibilitatea probei	(art. 348-350)	205
II. Interogatoriul	(art. 351-358)	206
§9. Asigurarea probelor	(art. 359-365)	209
<i>Subsecțiunea a 4-a. Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici .....</i>	<i>(art. 366-388) .....</i>	<i>212</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Dezbaterea în fond a procesului .....</i>	<i>(art. 389-394) .....</i>	<i>220</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Deliberarea și pronunțarea hotărârii .....</i>	<i>(art. 395-405) .....</i>	<i>221</i>
Capitolul III. Unele incidente procedurale	(art. 406-423)	225
<i>Secțiunea 1. Renunțarea la judecată .....</i>	<i>(art. 406-407) .....</i>	<i>225</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Renunțarea la dreptul pretins .....</i>	<i>(art. 408-410) .....</i>	<i>227</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Suspendarea procesului .....</i>	<i>(art. 411-415) .....</i>	<i>228</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Perimarea cererii .....</i>	<i>(art. 416-423) .....</i>	<i>232</i>
Capitolul IV. Hotărârile judecătorești	(art. 424-455)	235
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale .....</i>	<i>(art. 424-435) .....</i>	<i>235</i>
§1. Denumirea, întocmirea și comunicarea hotărârii	(art. 424-428)	235
§2. Efectele hotărârii judecătorești	(art. 429-435)	238
<i>Secțiunea a 2-a. Hotărârile date în baza recunoașterii pretențiilor .....</i>	<i>(art. 436-437) .....</i>	<i>240</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților .....</i>	<i>(art. 438-441) .....</i>	<i>241</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii .....</i>	<i>(art. 442-447) .....</i>	<i>242</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea provizorie .....</i>	<i>(art. 448-450) .....</i>	<i>245</i>

<i>Secțiunea a 6-a. Cheltuielile de judecată</i>	(art. 451-455).....	248
Titlul II. Căile de atac	(art. 456-513).....	252
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 456-465).....	252
Capitolul II. Apelul	(art. 466-482).....	255
Capitolul III. Căile extraordinare de atac	(art. 483-513).....	270
<i>Secțiunea 1. Recursul</i>	(art. 483-502).....	270
<i>Secțiunea a 2-a. Contestația în anulare</i>	(art. 503-508).....	288
<i>Secțiunea a 3-a. Revizuirea</i>	(art. 509-513).....	292
Titlul III. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare	(art. 514-521).....	299
Capitolul I. Recursul în interesul legii	(art. 514-518).....	299
Capitolul II. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	(art. 519-521).....	303
Titlul IV. Contestația privind tergiversarea procesului	(art. 522-526).....	313
 CARTEA A III-A		
Procedura necontencioasă judiciară	(art. 527-540).....	316
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 527-537).....	316
Titlul II. Dispoziții speciale	(art. 538-540).....	319
 CARTEA A IV-A		
Despre arbitraj	(art. 541-621).....	321
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 541-547).....	321
Titlul II. Convenția arbitrală	(art. 548-554).....	323
Titlul III. Tribunalul arbitral	(art. 555-570).....	326
Titlul IV. Procedura arbitrală	(art. 571-607).....	331
Capitolul I. Sesizarea tribunalului arbitral	(art. 571-574).....	331
Capitolul II. Judecata	(art. 575-594).....	333
Capitolul III. Cheltuielile arbitrale	(art. 595-600).....	340
Capitolul IV. Hotărârea arbitrală	(art. 601-607).....	342
Titlul V. Desființarea hotărârii arbitrale	(art. 608-613).....	345
Titlul VI. Executarea hotărârii arbitrale	(art. 614-615).....	349
Titlul VII. Arbitrajul instituționalizat	(art. 616-621).....	349

CARTEA A V-A

Despre executarea silită	(art. 622-914)	352
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 622-726)	352
Capitolul I. Scopul și obiectul executării silite	(art. 622-631)	352
Capitolul II. Titlul executoriu	(art. 632-643)	357
Capitolul III. Participanții la executarea silită	(art. 644-662)	360
Capitolul IV. Efectuarea executării silite	(art. 663-705)	371
<i>Secțiunea 1. Sesizarea organului de executare</i>	(art. 663-672)	371
<i>Secțiunea a 2-a. Efectuarea actelor de executare silită</i>	(art. 673-686)	381
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea împotriva moștenitorilor</i>	(art. 687-689)	385
<i>Secțiunea a 4-a. Intervenția altor creditor</i>	(art. 690-696)	387
<i>Secțiunea a 5-a. Perimarea executării silite</i>	(art. 697-699)	389
<i>Secțiunea a 6-a. Amânarea, suspendarea și restrângerea executării</i>	(art. 700-702)	390
<i>Secțiunea a 7-a. Încetarea executării silite</i>	(art. 703-705)	391
Capitolul V. Prescripția dreptului de a obține executarea silită	(art. 706-711)	392
Capitolul VI. Contestația la executare	(art. 712-720)	394
Capitolul VII. Depunerea cu afecțatune specială	(art. 721-722)	403
Capitolul VIII. Întoarcerea executării	(art. 723-726)	403
Titlul II. Urmărirea silită asupra bunurilor debitorului	(art. 727-887)	405
Capitolul I. Urmărirea mobilă	(art. 727-812)	405
<i>Secțiunea 1. Bunurile mobile care nu se pot urmări</i>	(art. 727-730)	405
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura urmăririi mobiliare</i>	(art. 731-780)	408
§1. Sechestrarea bunurilor mobile	(art. 731-752)	408
§2. Valorificarea bunurilor sechestrate	(art. 753-757)	417
§3. Vânzarea la licitație publică	(art. 758-778)	419
§4. Dispoziții speciale	(art. 779-780)	429
<i>Secțiunea a 3-a. Poprirea</i>	(art. 781-794)	430
<i>Secțiunea a 4-a. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor</i>	(art. 795-812)	439
§1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini	(art. 795-799)	439
§2. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor.....	(art. 800-812)	441
Capitolul II. Urmărirea imobiliară	(art. 813-863)	445
<i>Secțiunea 1. Bunurile imobile care pot fi urmărite</i>	(art. 813-818)	445
<i>Secțiunea a 2-a. Încuviințarea urmăririi imobiliare</i>	(art. 819-826)	448
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele urmăririi</i>	(art. 827-828)	451

Secțiunea a 4-a. Vânzarea la licitație publică	(art. 829-856).....	452
§1. Formalitățile premergătoare vânzării	(art. 829-834).....	452
§2. Scoaterea în vânzare a imobilului.....	(art. 835-841).....	454
§3. Licitatia și adjudecarea imobilului	(art. 842-856).....	459
Secțiunea a 5-a. Efectele adjudecării	(art. 857-859).....	469
Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale	(art. 860-863).....	470
Capitolul III. Eliberarea și distribuirea sumelor		
realizate prin urmărirea silită	(art. 864-887).....	472
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 864-868).....	472
Secțiunea a 2-a. Distribuirea sumei rezultate		
din vânzarea bunurilor urmărite	(art. 869-878).....	474
Secțiunea a 3-a. Plata sumei rezultate		
din urmărirea silită.....	(art. 879-887).....	478
Titlul III. Executarea silită directă	(art. 888-914).....	481
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 888-892).....	481
Capitolul II. Predarea silită a bunurilor mobile	(art. 893-895).....	483
Capitolul III. Predarea silită a bunurilor imobile	(art. 896-902).....	484
Capitolul IV. Executarea silită a altor obligații		
de a face sau a obligațiilor de a nu face	(art. 903-914).....	487
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 903-909).....	487
Secțiunea a 2-a. Executarea hotărârilor		
judecătorești referitoare la minori.....	(art. 910-914).....	489
 CARTEA A VI-A		
Proceduri speciale	(art. 915-1.064).....	492
Titlul I. Procedura divorțului	(art. 915-935).....	492
Capitolul I. Dispoziții comune	(art. 915-928).....	492
Capitolul II. Divorțul remediu	(art. 929-933).....	498
Secțiunea 1. Divorțul prin acordul soților	(art. 929-932).....	498
Secțiunea a 2-a. Divorțul din motive de sănătate	(art. 933).....	500
Capitolul III. Divorțul din culpa soților	(art. 934-935).....	501
Titlul II. Procedura punerii sub interdicție		
judecătorească	(art. 936-943).....	502
Titlul III. Procedura de declarare a morții	(art. 944-951).....	505
Titlul IV. Măsuri asigurătorii și provizorii	(art. 952-979).....	508
Capitolul I. Sechestrul asigurător	(art. 952-969).....	508
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 952-959).....	508
Secțiunea a 2-a. Dispoziții speciale privind		
sechestrul asigurător al navelor civile	(art. 960-969).....	512

Capitolul II. Poprirea asigurătorie	(art. 970-971)	518
Capitolul III. Sechestrul judiciar	(art. 972-977)	518
Capitolul IV. Măsuri provizorii în materia drepturilor de proprietate intelectuală.....	(art. 978-979)	521
Titlul V. Procedura partajului judiciar	(art. 980-996)	522
Titlul VI. Procedura ordonanței președințiale	(art. 997-1.002)	529
Titlul VII. Cererile posesorii	(art. 1.003-1.005)	532
Titlul VIII. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii	(art. 1.006-1.013)	533
Titlul IX. Procedura ordonanței de plată	(art. 1.014-1.025)	536
Titlul X. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă	(art. 1.026-1.033)	547
Titlul XI. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept	(art. 1.034-1.049)	550
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.034-1.039)	550
Capitolul II. Procedura de evacuare	(art. 1.040-1.045)	552
Capitolul III. Dispoziții speciale	(art. 1.046-1.049)	554
Titlul XII. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii	(art. 1.050-1.053)	555
Titlul XIII. Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute	(art. 1.054-1.056)	560
Titlul XIV. Cauțiunea judiciară	(art. 1.057-1.064)	562
CARTEA A VII-A		
Procesul civil internațional	(art. 1.065-1.134)	565
Titlul I. Competența internațională a instanțelor române	(art. 1.066-1.082)	565
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.066-1.078)	565
Capitolul II. Dispoziții speciale de competență internațională a instanțelor române.....	(art. 1.079-1.082)	569
Titlul II. Legea aplicabilă în procesul civil internațional	(art. 1.083-1.093)	572
Capitolul I. Capacitatea și drepturile părților în proces	(art. 1.083-1.087)	572
Capitolul II. Legea aplicabilă în materie procedurală	(art. 1.088-1.093)	573

Titlul III. Eficacitatea hotărârilor străine	(art. 1.094-1.110).....	575
Capitolul I. Recunoașterea hotărârilor străine	(art. 1.095-1.102).....	575
Capitolul II. Executarea hotărârilor străine	(art. 1.103-1.110).....	579
Titlul IV. Arbitrajul internațional și efectele hotărârilor arbitrale străine	(art. 1.111-1.133).....	581
Capitolul I. Procesul arbitral internațional	(art. 1.111-1.123).....	581
Capitolul II. Efectele hotărârilor arbitrale străine	(art. 1.124-1.133).....	584
Dispoziții finale	(art. 1.134).....	587

Mircea URSUȚA

Codul de procedură civilă 2016
Jurisprudență. Sinteze

Universul Juridic
București
-2016-

Cuvânt-înainte

Codul de procedură civilă 2016. Jurisprudență. Sinteze reprezintă doar începutul unui proiect.

Ne propunem ca la fiecare început de an să putem oferi practicianului, studentului sau oricărei persoane interesate de procedura civilă un instrument de lucru util, pe care să îl poată avea la îndemână pentru informații de bază actualizate, esențiale în aplicarea dreptului procesual civil.

Mai precis, sub fiecare articol al Codului, cel interesat va găsi:

- legislație conexă;
- taxa de timbru aferentă (unde este cazul);
- extrase relevante din motivarea deciziilor Curții Constituționale;
- extrase din deciziile pronunțate de Instanța Supremă în RIL și HP;
- extrase din cele mai relevante decizii de speță ale Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- extrase din Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului;
- extrase din Minutele de unificare a practicii judiciare (în măsura în care acestea au fost făcute publice).

Având în vedere faptul că încă se mai aplică, în paralel, și Codul de procedură civilă din 1865, sub articolele noului Cod se regăsesc și articolele corespondente ale vechiului Cod de procedură civilă.

De asemenea, tot din acest considerent, am decis să păstrăm și sinteza noutăților Codului de procedură civilă și sintezele actelor normative de modificare a acestuia, adăugând sinteza noutăților aduse de O.U.G. nr. 1/2016.

Am renunțat însă, în titlu, la denumirea „Noul Cod de procedură civilă”, alegând să utilizăm denumirea „Codul de procedură civilă 2016”, deoarece, la trei ani de la intrarea în vigoare, acesta a devenit Codul de procedură aplicabil majorității proceselor, fiind Codul de procedură civilă „de drept comun”.

Ne propunem ca an de an sau oricând va fi nevoie să actualizăm informațiile din carte, astfel încât aceasta să conțină minimul necesar oricărei persoane într-o sală de judecată sau pentru dezlegarea rapidă a problemelor ridicate de diverse întrebări.

Pentru a nu mări volumul lucrării, am decis să publicăm doar extrase din deciziile de speță ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și cele cu adevărat importante cu privire la aspecte esențiale și preponderent de noutate ale actualului Cod de procedură civilă.

Recent, Consiliul Superior al Magistraturii a decis să nu mai facă publice Minutele de unificare a practicii judiciare rezultate din întâlnirile judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și cei ai Curților de apel, pentru motivul că acestea nu sunt izvor de drept, astfel încât nu mai putem publica extrase din ultimele asemenea Minute.

Din păcate însă, cu toate că nu sunt izvor de drept, credem că aceste documente trebuie cunoscute și de către ceilalți participanți la actul de justiție, nu doar de către magistrații cărora le sunt puse la dispoziție.

Argumentul este unul simplu și de bun simț, în opinia noastră. Întrucât magistratul care soluționează un litigiu cunoaște soluțiile „neobligatorii” de unificare a practicii judiciare, iar avocații sau părțile nu le cunosc, aceștia din urmă nu au nici măcar posibilitatea de a combate argumentat „soluțiile” adoptate cu ocazia întâlnirilor de unificare a practicii judiciare.

De aceea, credem că, în măsura în care aceste întâlniri sunt organizate în vederea unificării practicii judiciare, rezultatul lor trebuie să fie public, dacă nu pentru transparență, măcar pentru a da posibilitatea părții care nu este de acord cu soluția adoptată să o cunoască și astfel să o poată combate mai mult sau mai puțin argumentat.

Acesta este, până la urmă, și rolul pe care și-l asumă prezenta lucrare, și anume acela de a pune la dispoziția practicianului mereu grăbit, într-o lume în care timpul se condensează, informația de bază de care are nevoie zi de zi, ordonată sub fiecare articol al Codului de procedură civilă, informație care urmează să fie periodic actualizată.

*Lector dr. Mircea Ursuța¹⁾
Facultatea de Drept, Universitatea din Oradea
Avocat, Baroul Bihor*

---

¹⁾ Membru al Comisiei de elaborare a Proiectului Legii pentru punerea în aplicare a NCPC.

Partea I

NOUL COD DE PROCEDURĂ CIVILĂ, REPUBLICAT (LEGEA NR. 134/2010)¹⁾

ȘI REGLEMENTĂRILE ANTERIOARE

Noul Cod de procedură civilă a fost republicat în **M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015**, în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare.

Noul Cod de procedură civilă a fost adoptat prin **Legea nr. 134/2010** privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010) și ulterior a fost modificat prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012).

Legea nr. 134/2010 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, și ulterior a fost modificată și completată prin:

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 23 august 2012, aprobată prin Legea nr. 206/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 13 noiembrie 2012;

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 31 ianuarie 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 214/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 28 iunie 2013;

– Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 2 aprilie 2013.

---

¹⁾ Actualizat la 5 februarie 2016; cu modificările aduse prin **O.U.G. nr. 1/2016** pentru modificarea L. nr. 134/2010 privind NCP, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016).

TITLUL PRELIMINAR

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Obiectul și scopul Codului de procedură civilă

Art. 1. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare codul, stabilește regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul îndeplinirii justiției în materie civilă.

(2) În îndeplinirea justiției, instanțele judecătorești îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia.

Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă

Art. 2. (1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 721. Dispozițiile codului de față constituie procedura de drept comun în materie civilă; ele se aplică și în materiile prevăzute de alte legi, în măsura în care acestea nu cuprind dispoziții contrare.

Aplicarea priorității a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului

Art. 3. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Aplicarea priorității a dreptului Uniunii Europene

Art. 4. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale procesului civil

Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor

Art. 5. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competența instanțelor judecătorești, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecării.

Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil

Art. 6. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilită de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecării.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

Legislație conexă:

– Art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Legalitatea

Art. 7. (1) Procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii.

(2) Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces.

Egalitatea

Art. 8. În procesul civil părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări.

Dreptul de dispoziție al părților

Art. 9. (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, în cazurile anume prevăzute de lege, la cererea altei persoane, organizații ori a unei autorități sau instituții publice ori de interes public.

(2) Obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților.

(3) În condițiile legii, partea poate, după caz, renunța la judecarea cererii de chemare în judecată sau la însuși dreptul pretins, poate recunoaște pretențiile părții adverse, se poate învoi cu aceasta pentru a pune capăt, în tot sau în parte, procesului, poate renunța la exercitarea căilor de atac ori la executarea unei hotărâri. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale în orice alt mod permis de lege.

Obligațiile părților în desfășurarea procesului

Art. 10. (1) Părțile au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

(2) Dacă o parte deține un mijloc de probă, judecătorul poate, la cererea celeilalte părți sau din oficiu, să dispună înfățișarea acestuia, sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare.

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 129. (1) Părțile au îndatorirea ca, în condițiile legii, să urmărească desfășurarea și finalizarea procesului. De asemenea, ele au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și exercite drepturile procedurale conform dispozițiilor art. 723 alin. (1), precum și să-și probeze pretențiile și apărările.

Obligațiile terților în desfășurarea procesului

Art. 11. Orice persoană este obligată, în condițiile legii, să sprijine realizarea justiției. Cel care, fără motiv legitim, se sustrage de la îndeplinirea acestei obligații poate fi constrâns să o execute sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare și, dacă este cazul, a unor daune-interese.

Buna-credință

Art. 12. (1) Drepturile procesuale trebuie exercitate cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se încălca drepturile procesuale ale altei părți.

(2) Partea care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv răspunde pentru prejudiciile materiale și morale cauzate. Ea va putea fi obligată, potrivit legii, și la plata unei amenzi judiciare.

(3) De asemenea, partea care nu își îndeplinește cu bună-credință obligațiile procesuale răspunde potrivit alin. (2).

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 723. (1) Drepturile procedurale trebuie exercitate cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege. (2) Partea care folosește aceste drepturi în chip abuziv răspunde pentru pagubele pricinuite.

Legislație conexă:

– Art. 14 NCC.

Dreptul la apărare

Art. 13. (1) Dreptul la apărare este garantat.

(2)¹⁾ Părțile au dreptul, în tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, după caz, asistate în condițiile legii. În recurs, cererile și concluziile părților nu pot fi formulate și susținute

---

¹⁾ Potrivit art. XI din Legea nr. 2/2013: „În aplicarea dispozițiilor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, în cazul instanțelor judecătorești și parchetelor, în recurs, cererile și concluziile pot fi formulate și susținute de către președintele instanței sau de către conducătorul parchetului, de către consilierul juridic ori de către judecătorul sau procurorul desemnat, în acest scop, de președintele instanței ori de conducătorul parchetului.” Dispozițiile art. 13 alin. (2) teza a doua sunt neconstituționale (D.C.C. nr. 462/2014).